

**AANVULLING VAN DE ALGEMENE
VOORWAARDEN BURGERLIJKE
AANSPRAKELIJKHEID EN
LICHAMELIJKE ONGEVALLLEN
MET NR. 2154-552°01/16**

ethias

Deze aanvulling vervangt Afdeling A en B van de algemene voorwaarden "Burgerlijke aansprakelijkheid en lichamelijke ongevallen met nr. 2154-525°05/17.

Inhoudstafel

	Blz.
Definities gemeen aan het geheel van de waarborgen	5
Afdeling A – Burgerlijke aansprakelijkheid uitbating	7
Artikel 1 : Doel en omvang van de waarborg	7
Artikel 2 : Gewaarborgde schade	7
Artikel 3 : Waarborg burgerlijke aansprakelijkheid van de verzekeringsnemer uit hoofde van de vrijwilligers – wet van 3 juli 2005	7
Artikel 4 : Bijzondere waarborgen	8
Burgerlijke aansprakelijkheid na levering	12
Artikel 5 : Doel en omvang van de waarborg	12
Artikel 6 : Gewaarborgde schade	12
Artikel 7 : Interne en externe maaltijdbedeling	12
Hoofdstuk III - Uitsluitingen	13
Artikel 8 : Uitsluitingen gemeen aan de verschillende waarborgen	13
Artikel 9 : Uitsluitingen eigen aan de burgerlijke aansprakelijkheid uitbating	14
Artikel 10 : Uitsluitingen eigen aan de burgerlijke aansprakelijkheid na levering	15
Hoofdstuk IV - Rechtsbijstand	16
Artikel 11 : Strafrechtelijke verdediging	16
Artikel 12 : Borgstelling	16
Artikel 13 : Facultatieve waarborg – Burgerlijk verhaal	16
Artikel 14 : Facultatieve waarborg – Onvermogen van derden	17
Artikel 15 : Vrije keuze en belangenconflicten	17
Artikel 16 : Objectiviteitsclausule	17
Artikel 17 : Beheer van de schadegevallen	17
	22

Definities gemeen aan het geheel van de waarborgen

1. Ethias

Ethias nv, rue des Croisiers 24, 4000 Luik

Verzekeringsonderneming toegelaten onder het nr. 0196 voor de beoefening van alle verzekeringstakken Niet-Leven, de levensverzekeringen, de bruidsschats- en geboorteverzekeringen (KB van 4 en 13 juli 1979, BS van 14 juli 1979) alsook de kapitalisatieverrichtingen (Beslissing CBFA van 9 januari 2007, BS van 16 januari 2007)

RPR Luik BTW BE 0404.484.654 Rekening Belfius Bank: BE72 0910 0078 4416 BIC: GKCCBEBB.

2. Verzekeringnemer

De rechtspersoon die de verzekeringsovereenkomst heeft afgesloten.

3. Verzekerden

- De verzekeringnemer.
- De leden van het personeel ongeacht hun statuut (orgaan, mandataris, contractuele aangestelde, statutaire aangestelde, ter beschikking gesteld personeel, interimaris, stagiair) in de uitoefening van hun beroepsactiviteiten in dienst van de verzekeringnemer.
- De vrijwilligers die prestaties leveren voor rekening van de verzekeringnemer.
- Iedere persoon die de burgerlijke aansprakelijkheid van de verzekeringnemer in het gedrang kan brengen.

4. Derden

Alle natuurlijke of rechtspersonen andere dan de verzekeringnemer. Bovendien worden de verzekerden, met uitzondering van de verzekeringnemer, zowel onderling als ten opzichte van deze laatste als derden beschouwd.

5. Schadegeval

Onder « schadegeval », verstaat men:

- hetzij de vordering via dewelke een derde een schadevergoeding vereist;
- hetzij het geheel van de vorderingen of procedures die geheel of hoofdzakelijk verbonden zijn aan eenzelfde vastgesteld of vermoed schadeverwekkend feit;
- hetzij de « aangifte ter vrijwarende titel » aan Ethias gedaan door de verzekeringnemer wanneer hij van oordeel is dat, zelfs in afwezigheid van enige vordering, zijn aansprakelijkheid kan worden vermoed, weerhouden of in het gedrang gebracht ingevolge gedekte schade;
- wat de waarborg « burgerlijk verhaal » betreft, de vordering die de verzekerde instelt tegen een derde om vergoeding van een door hem tijdens de geldigheidsduur van de overeenkomst geleden schade te bekomen.

6. Verzekeringsjaar

De periode tussen:

- hetzij de aanvangsdatum van de verzekeringsovereenkomst en de eerste jaarlijkse vervalddag;
- hetzij twee opeenvolgende jaarlijkse vervalddagen.

7. Ongeval

Een plotse en in hoofde van de verzekerde onvoorzienbare en ongewilde gebeurtenis.

8. Materiële schade

Elke vernieling, beschadiging, verlies van een goed of aantasting van een dier.

9. Lichamelijke schade

De geldelijke en morele gevolgen van elke aantasting van de fysieke integriteit van een persoon (medische kosten, begrafenis kosten, inkomensverlies, ...).

10. Immateriële schade

Alle schade andere dan lichamelijke of materiële (zoals onroerende gebruikserving, aantasting van de eer, verlies van cliënteel, ...).

11. Immateriële gevolgschade aan gedekte schade

Alle schade andere dan lichamelijke of materiële, die het gevolg is van een door deze overeenkomst gedekte lichamelijke of materiële schade.

12. Immateriële gevolgschade aan niet gedekte schade

Alle schade andere dan lichamelijke of materiële, die het gevolg is van een niet door deze overeenkomst gedekte lichamelijke of materiële schade.

13. Zuiver immateriële schade

De immateriële schade die niet het gevolg is van lichamelijke of materiële schade.

14. Levering

De vrijwillige materiële overdracht van een product vanaf het ogenblik dat de verzekerden werkelijk de beschikkingsmacht of de controle over het goed hebben verloren.

Afdeling A Burgerlijke aansprakelijkheid uitbating

Artikel 1 Doel en omvang van de waarborg

Ethias waarborgt de burgerlijke aansprakelijkheid uitbating, te weten de burgerlijke extracontractuele aansprakelijkheid die ten laste gelegd kan worden van de verzekerden ingevolge schade veroorzaakt aan derden door de verzekerde activiteit, zoals omschreven in de speciale voorwaarden.

1. Is met name gewaarborgd, de burgerlijke aansprakelijkheid van de verzekerden te wijten aan:
  - a) de roerende en onroerende goederen (met inbegrip van de erin geïnstalleerde personen- en lastenliften) waarvan de verzekeringsnemer eigenaar, vruchtgebruiker, huurder of gebruiker is. De verzekeringsnemer verklaart dat de in deze gebouwen geïnstalleerde liften het voorwerp uitmaken van een van kracht blijvende onderhoudsovereenkomst;
  - b) het gebruik en het bezit van licht- en andere borden, reclamepanelen van ongeacht welke vorm en antennes;
  - c) de toestand en de werking van de installaties die de verzekeringsnemer in bewaring heeft;
  - d) de herstellings- en onderhoudswerken van de roerende en onroerende goederen van de verzekeringsnemer;
  - e) het bezit, het gebruik of het vervoer van radioactieve stoffen en/of apparatuur met ioniserende stralingen in toepassing van het Koninklijk Besluit van 20 juli 2001 (Belgisch Staatsblad van 30 augustus 2001) tot inwerkingtreding van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortvloeiende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor nucleaire controle. Er wordt voor zover nodig afgeweken van de uitsluiting voorzien in artikel 8, t) van deze algemene voorwaarden.
2. De waarborg is eveneens verworven binnen de grenzen van deze polis voor de schade uit hoofde van activiteiten, werken of diensten in aanvulling op de verzekerde activiteiten of die er slechts een onrechtstreeks verband mee hebben zoals:
  - a) de organisatie, in een sociaal, ontspannings- of ander kader van feesten, soupers, bijeenkomsten, uitstappen en diverse manifestaties;
  - b) de deelname aan beurzen, tentoonstellingen, seminaries en sociale, recreatieve of andere manifestaties, met inbegrip van alle bijkomende, voorbereidende en volgende werken;
  - c) de organisatie van proeven ondergaan door de sollicitanten bij de verzekeringsnemer.

Artikel 2 Gewaarborgde schade

Zijn gewaarborgd, met uitsluiting van elke andere schade:

- de lichamelijke schade;
- de materiële schade;
- de immateriële gevolgschade aan gedekte lichamelijke en/of materiële schade;
- de zuiver immateriële schade.

Artikel 3 Waarborg burgerlijke aansprakelijkheid van de verzekeringsnemer uit hoofde van de vrijwilligers - wet van 3 juli 2005

Er wordt nader bepaald dat deze verzekering zich uitstrekt tot de burgerlijke extracontractuele aansprakelijkheid die ten laste gelegd kan worden van de verzekeringsnemer uit hoofde van schade veroorzaakt door de vrijwilligers en voortvloeiend uit hun prestaties voor rekening van de verzekeringsnemer, overeenkomstig de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.

Verzekerde bedragen (KB van 19 december 2006)

- Lichamelijke schade: 20 787 293,44 euro (dit bedrag is geïndexeerd – het betreft hier het waarborgbedrag op basis van de index van december 2006);
- Materiële schade: 1 039 364,67 euro (dit bedrag is geïndexeerd – het betreft hier het waarborgbedrag op basis van de index van december 2006).

Deze bedragen zijn gekoppeld aan de evolutie van het indexcijfer der consumptieprijzen. De basisindex is die van de maand december 1983, zijnde 119,64 (basis 1981= 100).

Uitsluitingen (KB van 19 december 2006)

Zijn enkel uitgesloten van deze waarborg:

1. de schade veroorzaakt aan de organisatie;
2. de schade die rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg is van een wijziging van de atoomkern, van radioactiviteit en van de voortbrenging van ioniserende stralingen;
3. de schade veroorzaakt door de personen- of goederenliften;
4. de stoffelijke schade veroorzaakt door vuur, brand, ontploffing of ingevolge vuur of brand die ontstaat of veroorzaakt wordt door het gebouw waarvan de verzekerde eigenaar of huurder is, met uitzondering evenwel van schade veroorzaakt ingevolge een tijdelijke of occasioneel verblijf van de verzekerde in een hotel of gelijkaardig logement;
5. de schade veroorzaakt door de gebouwen ter gelegenheid van hun opbouw, wederopbouw of verbouwing;
6. de stoffelijke schade veroorzaakt door grondverschuivingen;
7. de schade veroorzaakt door het gebruik van zeilboten van meer dan 200 kg of van motorboten die aan de verzekerde toebehoren of door hem gehuurd worden;
8. de schade veroorzaakt door het gebruik van luchtvaartuigen die eigendom zijn van de verzekerde of door hem gehuurd worden;
9. de schade door het beoefenen van de jacht alsmede de wildschade;
10. alle schade welke rechtstreeks of onrechtstreeks voortvloeit uit asbest en/of zijn schadelijke eigenschappen, alsmede uit elk materiaal dat asbest bevat onder om het even welke vorm;
11. de schade voortvloeiend uit het verlies, de verdwijning of de diefstal van een informatiedrager, met inbegrip van de opgeslagen informatie en de onstoffelijke schade die hieruit voortvloeien;
12. de schade veroorzaakt aan derden door de verontreiniging van de bodem, het water of de atmosfeer die niet het rechtstreeks gevolg is van een ongeval, dit wil zeggen een plotse en voor de verzekerden onvoorziene en ongewilde gebeurtenis;
13. de gerechtelijke, minnelijke, administratieve of economische boeten, dwangsommen en de schadevergoedingen als strafmaatregel of afschrikmiddel in sommige buitenlandse rechtsstelsels, evenals de gerechtskosten inzake strafvervolgingen;
14. de schade als gevolg van de burgerlijke aansprakelijkheid van de sociale lasthebbers van verzekerde rechtspersonen wanneer deze aansprakelijkheid uitsluitend voortvloeit uit hoofde van een beheersfout begaan door deze sociale lasthebbers in hun hoedanigheid van bestuurder of zaakvoerder;
15. de schade voortspruitend uit oorlogen, burgeroorlogen of feiten van dezelfde aard.

Artikel 4 Bijzondere waarborgen

A. Brand, vuur, ontploffing, rook en water

De waarborg omvat:

- de lichamelijke schade veroorzaakt door brand, vuur, ontploffing, rook en water;
- de materiële en immateriële schade veroorzaakt door brand, vuur, ontploffing, rook en water, met uitsluiting van wat verzekerbaar is in het kader van de waarborg « verhaal van derden » in een brandverzekering. Nochtans is de immateriële gevolgschade die het gevolg is van schade welke verzekerbaar is in het kader van de waarborg « verhaal van derden » in een brandverzekering gedekt in aanvulling van deze waarborg.

Is eveneens gedekt, de burgerlijke aansprakelijkheid die ten laste gelegd kan worden van de verzekeringsnemer uit hoofde van schade veroorzaakt door brand of ontploffing aan de occasioneel in gebruik of in huur genomen lokalen of installaties voor een duurtijd van minder dan dertig opeenvolgende dagen met het oog op de organisatie van recepties of sociale, recreatieve of culturele manifestaties.

De waarborg strekt zich eveneens uit tot de schade veroorzaakt door brand of ontploffing aan hotelkamers of andere gelijkaardige logies die tijdelijk gehuurd of gebruikt worden voor de huisvesting van personeel in opdracht.

Deze waarborg is enkel van toepassing in de mate dat de gebouwen in gebruik of in huur worden genomen in het kader van de verzekerde activiteiten en dat de verzekering van de eigenaar niet voorziet in een afstand van verhaal ten opzichte van de gebruiker van het gebouw.

B. Burenhinder

Behoudens de uitsluiting voorzien in artikel 8 k) hierna, strekt de verzekering zich uit tot de verplichting die de verzekeringnemer zou hebben de schade te vergoeden die veroorzaakt is door verstoringen die de normale ongemakken van nabuurschap overtreffen, door de rechtspraak ten laste van de eigenaars van onroerende goederen gelegd, in toepassing van artikel 544 van het Belgisch Burgerlijk Wetboek of uit hoofde van buitenlandse rechtsbepalingen met eenzelfde inhoud.

Blijft uitgesloten, de aansprakelijkheid die ten laste gelegd kan worden van de verzekeringnemer voor burenhinder wanneer deze laatste de aansprakelijkheid contractueel zou aanvaard hebben in de plaats van de bouwheer.

Indien de schade bestaat uit aantastingen van het milieu, is de waarborg verworven overeenkomstig de bepalingen van de volgende paragraaf betreffende aantasting van het milieu.

C. Aantasting van het milieu

De waarborg is verworven voor de schade veroorzaakt door aantasting van het milieu voortvloeiend uit:

- de verontreiniging van de bodem, het water of de atmosfeer door de storting, lozing of uitstoting van vaste, vloeibare of gasachtige stoffen;
- geur, rook, trillingen, golven, stralingen of temperatuurveranderingen.

Deze waarborg zal slechts uitwerking hebben indien tegelijkertijd:

- de schade het rechtstreeks gevolg is van een ongeval;
- de verzekeringnemer zich voorafgaandelijk in orde gesteld heeft met de wetten en reglementen die de bescherming van het milieu regelen.

D. Gemotoriseerde werktuigen

Is gewaarborgd, de schade veroorzaakt door vaste of beweegbare werktuigen, laad- en losmachines of hijswerktuigen wanneer zij gebruikt worden als werkgereedschap.

De waarborg van deze polis strekt zich uit tot het verkeersrisico van deze rijtuigen of machines indien zij cumulatief:

- vrijgesteld zijn van de verplichting tot inschrijving;
- circuleren binnen de omheining van de exploitatiezetel of op de werven evenals in de directe omgeving hiervan.

De schade veroorzaakt ter gelegenheid van de circulatie van deze rijtuigen en machines is gedekt op basis van de bedragen en bepalingen voorzien in het typecontract BA motorrijtuigen indien tijdens het ongeval het rijtuig of de machine zich bevindt op een plaats waar de wetgeving op de automobiëlverzekering uitwerking heeft.

Indien dit niet het geval is, zal de dekking verworven zijn binnen de grenzen van de verzekerde bedragen en bepalingen van deze overeenkomst.

E. Parking voor voertuigen offietsen

De waarborgen van de overeenkomst zijn eveneens van toepassing op de burgerlijke aansprakelijkheid die ten laste gelegd kan worden van de verzekeringnemer:

- in geval van schade veroorzaakt aan alle voertuigen (zelfs met motor) of fietsen, toebehorend aan de leden van zijn personeel of aan derden, en gestald in de installaties of op de parkings en fietsenstallingen van de verzekeringnemer.
- In geval van diefstal of bedrieglijke toe-eigening van deze voertuigen of fietsen.

Er wordt nader bepaald dat de vermelde waarborgen in deze littera eveneens verworven zijn aan de verzekeringnemer indien zijn aansprakelijkheid betrokken zou worden ingevolge schade veroorzaakt aan de voertuigen of fietsen wanneer deze geplaatst of verplaatst worden door de aangestelden van de parking.

F. Kandidaten die deelnemen aan proeven ingericht door de verzekeringnemer voor de aanwerving van personeel

De waarborg is eveneens van toepassing op de burgerlijke aansprakelijkheid die ten laste gelegd kan worden van de kandidaten die deelnemen aan de door de verzekeringnemer ingerichte aanwervingsproeven.

Deze waarborg is hen tijdens de ganse duur van deze proeven verworven.

G. Aansprakelijkheid uit hoofde van de onderaannemers

Ethias waarborgt eveneens de burgerlijke aansprakelijkheid die ten laste gelegd kan worden van de verzekeringnemer uit hoofde van schade veroorzaakt aan derden door zijn onderaannemers.

Deze waarborg is verworven voor zover de uitgevoerde werken voortvloeien uit de werking van gelijk welke dienst van de verzekeringnemer.

Blijven niettemin uitgesloten van de waarborg:

- de persoonlijke burgerlijke aansprakelijkheid van de onderaannemers;
- de schade die uitgesloten zou zijn indien de onderaannemer de hoedanigheid van verzekerde had;
- de schade voortvloeiend uit de niet-uitvoering of slechte uitvoering van contractuele verbintenissen, zoals bijvoorbeeld de vertraging in de levering van een werk of dienst of de kosten gedaan om een slecht uitgevoerd werk te herbeginnen of te verbeteren.

H. Autovoertuigen: aansprakelijkheid van de opdrachtgever

Binnen de perken en tegen de voorwaarden van het modelcontract betreffende de verplichte verzekering van de Burgerrechtelijke aansprakelijkheid inzake motorrijtuigen, strekt de waarborg zich uit tot de aansprakelijkheid die krachtens artikel 1384 alinea 3 van het Burgerlijk Wetboek ten laste kan vallen van de verzekeringnemer in hoedanigheid van opdrachtgever voor schade veroorzaakt door zijn aangestelden ingevolge het gebruik van een motorrijtuig toebehorend aan, gehuurd of in leasing genomen door, iedere andere persoon dan de verzekeringnemer, wanneer dit motorrijtuig niet verzekerd is door een verzekeringcontract betreffende de verplichte verzekering van de burgerlijke aansprakelijkheid inzake motorrijtuigen.

Ethias behoudt zich het recht op verhaal voor tegenover de persoon verantwoordelijk voor de niet-verzekering.

De persoonlijke aansprakelijkheid van de bestuurder - aangestelde en de schade aan het voertuig gebruikt door de aangestelde zijn uitgesloten van de waarborg.

I. Personeel ter beschikking gesteld van de verzekeringnemer

Indien een ongeval overkomen aan een ter beschikking gesteld personeelslid ten laste moet genomen worden door de arbeidsongevallenverzekeraar van de uitlenende derde, blijft de waarborg aan de verzekerden verworven voor het verhaal dat die verzekeraar en/of het slachtoffer of zijn rechthebbenden tegen hen zouden uitoefenen.

J. Burgerlijke aansprakelijkheid werkgever

De waarborg strekt zich uit tot de burgerlijke aansprakelijkheid die ten laste kan vallen van de verzekeringnemer voor de lichamelijke schade overkomen tijdens het werk aan haar personeelsleden wanneer het slachtoffer of zijn rechthebbenden niet kunnen genieten van de vergoeding in het kader van de Wet op de arbeidsongevallenverzekering.

K. Schade door trillingen, verzakkingen, inklinkingen, verschuivingen of elke andere groundbeweging

De waarborg is uitgebreid tot de extracontractuele aansprakelijkheid die ten laste kan vallen van de verzekerden uit hoofde van schade veroorzaakt aan derden door trillingen veroorzaakt door een stuwkracht, door elke groundbeweging, inklinking, verzakking, verschuiving, verschuiving van bouwwerken, slakken- of steenbergen.

Zijn nochtans uitgesloten van de waarborg:

- de schade voortspruitend uit het gebruik of het bezit van springstoffen;
- de materiële schade aan aanliggende gebouwen van het bouwterrein en voortspruitend uit rioleringswerken of graafwerken van bouwputten met een diepte van meer dan vier meter.

L. Aan derden uitgeleende voorwerpen

Is gewaarborgd, de schade veroorzaakt door roerende zaken, onder meer werkgereedschap, toebehorend aan de verzekeringnemer en dat deze laatste ter beschikking gesteld heeft van andere personen zonder dat het gaat om een verhuring of voorafgaandelijk testen tot verkoop of verhuring.

M. Laden en lossen

De waarborg is eveneens verworven, binnen de grenzen van onderhavige verzekering, voor de schade voortspruitend uit de levering, met inbegrip van het laden en lossen van goederen of koopwaren.

N. Diefstal

Ethias waarborgt de burgerlijke aansprakelijkheid die de verzekeringsnemer ten laste kan worden gelegd voor diefstal of poging tot diefstal ten nadele van een derde:

- begaan door één van zijn aangestelden in de uitoefening van zijn functie;
- in de hand gewerkt door de nalatigheid van een aangestelde in de uitoefening van zijn functie.

De dekking is slechts verworven voor zover:

- er klacht werd neergelegd bij de daartoe bevoegde overheid; en
- de diefstal of poging tot diefstal plaatsvond bij een derde.

Ethias behoudt al haar rechten van verhaal tegenover de voor de diefstal of poging tot diefstal verantwoordelijke aangestelde(n).

Burgerlijke aansprakelijkheid na levering

Deze waarborg wordt enkel verleend indien uitdrukkelijk vermeld in de speciale voorwaarden en mits bijpremie.

Artikel 5 Doel en omvang van de waarborg

Deze polis waarborgt de burgerlijke aansprakelijkheid, te weten de burgerlijke contractuele of extracontractuele aansprakelijkheid, die ten laste gelegd kan worden van de verzekerden ingevolge schade veroorzaakt aan derden door een levering of een product na zijn levering of door een werk na zijn uitvoering indien deze prestatie voortvloeit uit de werking van gelijk welke dienst van de verzekeringsnemer.

De waarborg is verworven in geval van schade voortvloeiend uit gebreken of fouten in de levering of de werken alsook de vergissingen, fouten of nalatigheden bij het ontwerp, de fabricage, transformatie, montage, plaatsing, herstelling, het onderhoud, de oppuntstelling, verpakking, etikettering, instructies, aanbevelingen, opslag, levering, verzending.

De overeenkomst waarborgt de aansprakelijkheid krachtens de wet van 25 februari 1991 met betrekking tot de aansprakelijkheid van gebrekkige producten.

Artikel 6 Gewaarborgde schade

Zijn gewaarborgd met uitsluiting van elke andere schade:

- de lichamelijke schade;
- de materiële schade;
- de immateriële gevolgschade aan gedekte schade.

Artikel 7 Interne en externe maaltijdbedeling

Is automatisch gewaarborgd in deze polis, de burgerlijke aansprakelijkheid na levering ingevolge de interne en externe maaltijdbedeling ten voordele van personeel en bezoekers met inbegrip van het risico voedselvergiftiging, zelfs indien de waarborg « burgerlijke aansprakelijkheid na levering » niet door de verzekeringsnemer werd onderschreven.

Hoofdstuk Uitsluitingen

Artikel 8 Uitsluitingen gemeen aan de verschillende waarborgen

- a) De burgerlijke aansprakelijkheid voortspruitend uitschade met **opzet** of door een **zware fout** veroorzaakt.
Worden beschouwd als « zware fouten »:
- A. elke tekortkoming aan wetten, regels, of op gebruiken eigen aan de verzekerde activiteiten waarbij voor ieder met de materie vertrouwd persoon het duidelijk moet zijn dat hieruit haast onvermijdelijk schade moet ontstaan;
  - B. het aanvaarden en uitvoeren van werken wanneer de verzekerde zich ervan bewust moest zijn niet te beschikken over de nodige bekwaamheid, technische kennis, menselijke of materiële middelen om de aangegane verbintenissen te kunnen uitvoeren;
  - C. daden gepleegd in staat van dronkenschap of onder invloed van verdovende middelen, gebruikt zonder medisch voorschrift.
- Er wordt nader bepaald dat de burgerlijke aansprakelijkheid van de verzekeringsnemer gewaarborgd blijft voor zover deze betrokken wordt ingevolge dergelijke schade welke buiten zijn medeweten berokkend wordt door personen waarvoor hij instaat, onverminderd het verhaal van Ethias tegen deze personen.
- b) De schade die onder toepassing valt van de wettelijk **verplichte verzekeringen** zoals de burgerlijke aansprakelijkheid motorrijtuigen of voortvloeiend uit een regime van **aansprakelijkheid zonder fout**.
- c) De aansprakelijkheid voortspruitend uit **handelingen vreemd aan de normale activiteiten** van de verzekeringsnemer.
- d) De door de verzekeringsnemer **contractueel aanvaardde aansprakelijkheden** in de mate waarin zij de gemeenrechtelijke burgerlijke extracontractuele aansprakelijkheid in deze materie overtreffen.
- e) De **kosten om prestaties te herdoen** die het voorwerp uitmaken van de opdracht van de verzekeringsnemer.
- f) De burgerlijke aansprakelijkheid voortvloeiend uit schade ingevolge een door de verzekeringsnemer of de andere verzekerden **vrijwillig gedragen** risico ondermeer om de kosten te drukken of de werken te versnellen, daar waar de schade vermeden of verminderd had kunnen worden door redelijke voorzorgs- of veiligheidsmaatregelen, eventueel gematigd door criteria van hoogdringendheid.
- g) De **immateriële gevolgschade aan niet gedekte schade**.
- h) De burgerlijke aansprakelijkheid voortvloeiend uit elke procedure gebaseerd op of het gevolg van elk geschil betreffende **tewerkstelling** zoals het onrechtmatig ontslag, de rechtstreekse of onrechtstreekse discriminatie, het pesten met inbegrip van ongewenste intimiteiten, het moreel kwellen en geweld op het werk, lasterlijke uitlatingen, vernederingen, de schending van het privéleven van een aangestelde, het onrechtmatig weigeren van werk, van een aanstelling of van een benoeming, de onrechtmatige toepassing van een disciplinaire maatregel of elk rechtsmisbruik met betrekking tot tewerkstelling.
- i) De burgerlijke aansprakelijkheid gebaseerd op of het gevolg van elk geschil met betrekking tot de toepassing van de wetgeving op de **overheidsopdrachten**.
- j) De burgerlijke aansprakelijkheid voortvloeiend uit de oneerlijke concurrentie of inbreuken op de **intellectuele eigendomsrechten** zoals brevetten, handelsmerken, tekeningen of plannen, alsook de auteursrechten.
- k) De schade te wijten aan alle **oprichtings-, verbouwings- of afbraakwerken** van gebouwen, bouwwerken of constructies, aan alle berekeningen van stevigheid en weerstand, aan het opmaken van plannen, lastenkohieren en andere technische documenten betreffende de uitvoering van werken.
- l) De schade die valt onder toepassing van de **tienjarige aansprakelijkheid** van architecten en aannemers;
- m) Alle geschillen en procedures ingesteld voor de Raad van State of elk ander **administratiefrechtelijk rechtscollege**, alsook de geschillen van disciplinaire aard.
- n) De burgerlijke aansprakelijkheid voortvloeiend uit **financiële verrichtingen**, alsook alle geschillen inzake de **fiscale regelgeving**.
- o) De **bestuurdersaansprakelijkheid** van de verzekerden in hun hoedanigheid van beheerder, afgevaardigde of lid van de raad van bestuur van de verzekeringsnemer en van verenigingen, organisaties of entiteiten waarin zij de verzekeringsnemer vertegenwoordigen.

- p) De eisen ingesteld voor de rechtsmachten van **Canada of de U.S.A.** en/of ingesteld onder het recht van Canada en/of de U.S.A. of op elk grondgebied dat zich onder de rechtsmacht van Canada of de U.S.A. bevindt.
- q) De gerechtelijke, minnelijke, administratieve of economische **boeten**, de schadevergoedingen als strafmaatregel of afschrikmiddel zoals « punitive damages » of « exemplary damages » in sommige buitenlandse rechtstelsels, evenals de gerechtskosten inzake strafvervolgingen.
- r) De **dwangsommen**, verdragingsvergoedingen en andere strafbepalingen.
- s) De schade door deelname aan wedlopen, weddenschappen, **wedstrijden** en prijskampen met inbegrip van de schiftingsproeven.
- t) De schade rechtstreeks of onrechtstreeks voortvloeiend uit:
- de wijziging van de **atoomkern**;
  - de **radioactiviteit**;
  - de productie van **ioniserende stralingen** van alle aard;
  - de manifestatie van schadelijke eigenschappen van kernbrandstof of **radioactieve substanties** of van radioactieve producten en afval;
  - het gebruik van **explosieven**;
- u) De beschadiging, de vernietiging, het verlies, de verdwijning, de diefstal van **informatiedragers**, van elektronische apparatuur met inbegrip van de opgeslagen informatie en de immateriële schade die hieruit voortvloeit, indien deze beschadiging, deze vernietiging, dit verlies, deze verdwijning of deze diefstal rechtstreeks of onrechtstreeks veroorzaakt wordt of het gevolg is van het elektronische verkeer van gegevens van datatransmissiesystemen zoals internet, intranet, extranet of andere gelijkaardige systemen, de verspreiding van een virus of de inbraak in deze systemen.
- Blijft evenwel verzekerd, de andere reeds door deze polis gedekte lichamelijke en/of materiële schade die hieruit rechtstreeks of onrechtstreeks voortvloeit, en de immateriële schade die hiervan het gevolg is.
- v) De schade voortspruitend uit **oorlogen** (met inbegrip van burgeroorlogen), stakingen, lock-out, oproer, daden van terrorisme of sabotage, elke gewelddaad met collectieve inslag, al dan niet gepaard gaande met verzet tegen de overheid.
- Deze uitsluiting is niet van toepassing indien de verzekerden bewijzen dat er geen oorzakelijk verband is tussen de uitgesloten gebeurtenissen en de schade.
- w) Alle schade rechtstreeks of onrechtstreeks voortvloeiend uit of veroorzaakt door:
- **asbest** en/of zijn schadelijke eigenschappen, alsmede uit elk ander materiaal dat asbest bevat onder om het even welke vorm;
  - **afval** of afvalstoffen en hun schadelijke eigenschappen;
  - **nanopartikels** of nanotechnologie;
  - genetisch gewijzigde organismen (**GMO**), overdraagbare spongiforme encefalopathieën (**TGE**) en elektromagnetische velden (**EMF**) of stralingen;
- x) De schade veroorzaakt door alle vervoermiddelen voor **zee-, rivier-, meer-, lucht- of spoor-transport** evenals door de zaken die worden getransporteerd of gesleept.
- y) De **milieuschade** in de zin van de Europese richtlijn 2004/35/EG van 21 april 2004 betreffende milieuaansprakelijkheid met betrekking tot het voorkomen en herstellen van milieuschade.
- z) De burgerlijke aansprakelijkheid ingevolge schade toegebracht, hetzij aan voorwerpen of goederen die aan de verzekerden worden **toevertrouwd** om door hen bewaakt, bewerkt, hersteld of vervoerd te worden, ofwel die aan de verzekeringsnemer worden verhuurd, geleased of geleend, hetzij aan goederen die door de verzekeringsnemer verkocht en nog niet geleverd werden.

Artikel 9 Uitsluitingen eigen aan de burgerlijke aansprakelijkheid uitbating

- a) de schade die het gevolg is van de niet-uitvoering, laattijdige uitvoering of slechte uitvoering van **contractuele verbintenissen** of verplichtingen;
- b) de vergoeding van lichamelijke schade, geleden door aangestelden van de verzekeringsnemer, en voortspruitend uit een **arbeidsongeval** of een **beroepsziekte**.

Artikel 10 Uitsluitingen eigen aan de burgerlijke aansprakelijkheid na levering

- a) De schade voortvloeiend uit het feit dat de geleverde producten of uitgevoerde werken niet de functies vervullen of niet aan de behoeften beantwoorden waartoe ze bestemd zijn, bijvoorbeeld het **gebrek aan doeltreffendheid**, prestatie, kwaliteit, rendement, ...
- b) De schade voortvloeiend uit een zichtbaar of bij de levering **gekend gebrek**.
- c) De geleverde producten die aangetast zijn **met een gebrek en/of de gebrekkig uitgevoerde werken**. De uitsluiting betreft enkel het gedeelte van het product of het werk dat het gebrek vertoont. Indien het geleverde product of het uitgevoerd werk een element is dat niet kan worden losgemaakt van de andere bestanddelen van een door de verzekerde geleverd of uitgevoerd geheel, wordt dit geheel uitgesloten.
- d) De **zuiver immateriële schade**.
- e) Onverminderd de bepalingen betreffende de « **Kosten en Interesten** » zijn eveneens uitgesloten:
  - 1. de kosten met betrekking tot de preventieve controle van producten of werken die geheel of gedeeltelijk gebrekkig zijn of vermoed worden het te zijn;
  - 2. de maatregelen genomen om het gebrekkige goed onschadelijk te maken, onder meer de kosten voor opsporing van de houders van het product en waarschuwing van de bevolking, kosten van terugtrekking en onderzoek van het product dat schade heeft veroorzaakt of zou kunnen veroorzaken;
  - 3. de kosten van opsporing, verwijdering, herplaatsing, herstelling, terugname, vervanging, terugbetaling, rehabilitatie door publiciteit van producten of werken die geheel of gedeeltelijk gebrekkig zijn of vermoed worden het te zijn evenals andere gelijkaardige kosten.

Afdeling B Rechtsbijstand

Artikel 11 Strafrechtelijke verdediging

Vanaf het ogenblik dat de waarborg van deze polis krachtens de voorgaande bepalingen verworven is, strekt zij zich uit tot de kosten van de strafrechtelijke verdediging van de verzekerden, voor feiten begaan in de uitoefening van hun mandaat of hun functies voor rekening van de verzekeringsnemer, zelfs indien de burgerlijke belangen reeds geregeld zijn.

Onder strafrechtelijke verdedigingskosten verstaat men de honoraria en kosten (gerechtelijke en buitengerechtelijke) voor onderzoek, expertise, advocaat en procedure met het oog op het vertegenwoordigen van de verzekerde in zijn hoedanigheid van verweerder in elke strafrechtelijke procedure voor elke Belgische of buitenlandse rechtsmacht.

Ethias neemt, na voorlegging van de stavingsstukken, eveneens de terugbetaling van de reiskosten per openbaar vervoer en de verblijfskosten ten laste wanneer de verzekerde wettig bevolen wordt te verschijnen voor elke buitenlandse rechtsmacht, wanneer deze verschijning voorgeschreven is door de op de procedure toepasselijke wet.

Artikel 12 Borgstelling

Wanneer, naar aanleiding van een door deze verzekeringsovereenkomst gewaarborgd schadegeval, een verzekerde aangehouden is of zijn goederen in beslag genomen zijn en een borgsom wordt geëist door de gerechtelijke overheden voor vrijlating van de aangehoudene of teruggave van zijn goederen, zal Ethias zich persoonlijk borg stellen of de borgsom voorschieten.

Indien de borgsom door de verzekerde gestort werd, stelt Ethias haar persoonlijke borg ervoor in de plaats of, indien deze niet aanvaard wordt, betaalt zij de verzekerde terug.

Zodra de gestorte borgsom vrijkomt, moet de verzekerde, op straffe van schadeloosstelling en interesten tegenover Ethias, alle formaliteiten vervullen nodig voor de terugbetaling van de borgstelling binnen de beste tijdspanne.

Wanneer de door Ethias gestorte borgsom in beslag genomen wordt of geheel of gedeeltelijk gebruikt wordt voor betaling van een burgerlijke of strafrechtelijke veroordelingen is de verzekerde verplicht Ethias, op haar eerste verzoek, terug te betalen.

Artikel 13 Facultatieve waarborg - Burgerlijk verhaal

Deze waarborg bestaat in het ten laste nemen, binnen de grenzen vermeld in de speciale voorwaarden, van de honoraria en kosten (gerechtelijke en buitengerechtelijke) van onderzoek, expertise, advocaat en procedure met het oog op het uitoefenen van een verhaal tegen een derde (met uitzondering van de verzekerden zoals gedefinieerd hiervoor) waarvan de burgerlijke extracontractuele aansprakelijkheid betrokken is teneinde vergoeding te bekomen van lichamelijke en materiële schade en immateriële gevolgschade geleden door de verzekerden in de uitoefening van hun beroepsactiviteiten, zelfs wanneer deze schade voortvloeit uit een opzettelijk feit of een zware fout in hoofde van de derde.

De huidige waarborg zal slechts uitwerking hebben indien, op het ogenblik van het schadegeval, de verzekerden slachtoffer van voornoemde schade zich bevinden in de voorwaarden vereist om te genieten van het Hoofdstuk « Burgerlijke aansprakelijkheid uitbating » indien zij zelf aan de oorsprong zijn van dergelijke schade veroorzaakt aan derden.

In afwijking van het voorgaande, blijft gewaarborgd het verhaal uitgeoefend tegen een derde, aansprakelijk voor schade die valt binnen het toepassingsgebied van de wet op de verplichte verzekering motorrijtuigen.

De tussenkomst van Ethias zal in geen geval het bedrag van de terug te vorderen schade overschrijden.

Blijven uitgesloten van deze waarborg:

- de invordering van belastingen, bijdragen, taksen, heffingen, sancties of rechten van eender welke aard;
- het verhaal ingesteld voor internationale of supranationale rechtbanken.

Artikel 14 Facultatieve waarborg - Onvermogen van derden

Ethias vergoedt, tot beloop van het bedrag voorzien in de speciale voorwaarden, de materiële en morele schade (met uitsluiting nochtans van de interessen) geleden door de verzekerden en rechtgevend op de waarborg « Burgerlijk verhaal », wanneer deze schade veroorzaakt is door een behoorlijk geïdentificeerde derde, onvermogen ingevolge een proces-verbaal van gebrek aan baten.

Bij opzettelijke feiten beperkt de tussenkomst van Ethias zich tot de persoonlijke schade (morele schade).

De waarborg is van toepassing voor zover elke tussenkomst van een eventuele verzekeraar uitgesloten is.

Zo de aansprakelijke derde opnieuw vermogend wordt, kan Ethias slechts haar verhaal uitoefenen nadat de verzekerde volledig vergoed is.

Artikel 15 Vrije keuze en belangenconflicten

De verzekerde beschikt over de vrije keuze van expert, advocaat of iedere andere persoon die de vereiste kwalificaties heeft krachtens de op de procedure toepasselijke wet, evenals elke keer dat er een belangenconflict ontstaat tussen Ethias en genoemde verzekerde.

Onder belangenconflict moet verstaan worden, het feit dat, in eenzelfde geschil, Ethias eveneens rechtsbijstand verleent aan de tegenpartij of Ethias, aan de verzekerde zowel de waarborg rechtsbijstand verleent als een andere waarborg, ondermeer de burgerlijke aansprakelijkheid, hetzij krachtens eenzelfde verzekeringsovereenkomst hetzij krachtens een afzonderlijke overeenkomst.

Wanneer in de loop van de procedure en behoudens overmacht, de verzekerde verandert van expert en/of advocaat, is Ethias slechts gehouden tot betaling van de honoraria en kosten waartoe ze verplicht zou zijn geweest indien de aanvankelijk aangestelde expert en/of advocaat de zaak had afgerond.

Artikel 16 Objectiviteitsclausule

Ethias behoudt zich het recht voor haar tussenkomst te weigeren of te onderbreken wanneer:

- a) zij de stelling van een verzekerde onhoudbaar of het geding nutteloos acht;
- b) zij oordeelt dat een voorstel tot dading door de derde billijk en voldoende is;
- c) volgens haar een verhaal tegen een gerechtelijke beslissing geen ernstige kansen op slagen biedt;
- d) uit de inlichtingen die zij ingewonnen heeft, blijkt dat de als aansprakelijk beschouwde derde onvermogend is.

Indien nochtans de verzekerden de mening van Ethias niet delen, hebben zij het recht, ter staving van hun stelling, een schriftelijk en gemotiveerd advies van een advocaat naar keuze voor te leggen, onverminderd de mogelijkheid tot het instellen van een gerechtelijke procedure.

Indien de advocaat daarentegen de stelling van de verzekerde bevestigt, verleent Ethias, ongeacht de afloop van de procedure, haar waarborg en draagt alle kosten en honoraria van voornoemde raadpleging.

Indien de advocaat de stelling van Ethias bevestigt, betaalt deze laatste 50 % van de kosten en honoraria voor het voornoemde advies en beëindigt haar tussenkomst.

Wanneer de verzekerden, ondanks het negatief advies van hun advocaat, een rechtsvordering instellen en een beter resultaat behalen dan hetgeen zij zou verkregen hebben indien zij het standpunt van Ethias zouden aanvaard hebben, verleent deze laatste haar waarborg en neemt het saldo van de kosten en honoraria van voornoemd advies ten laste.

Artikel 17 Beheer van de schadegevallen

De Dienst Rechtsbijstand is belast met het afzonderlijke beheer en de regeling van de schadegevallen « rechtsbijstand ». Deze interne dienst van Ethias neemt het beheer van alle besprekingen, onderhandelingen en minnelijke schikkingen op zich.

Indien tot een gerechtelijke procedure dient overgegaan te worden, moet Ethias over het verloop van de procedure ingelicht worden. Bij ontstentenis verliezen de verzekerden het recht op de waarborg in de mate dat Ethias een nadeel heeft geleden.

Voor meer informatie

Ethias

Zetel voor Vlaanderen

Prins-Bisschopssingel 73 - 3500 Hasselt

Tel. 011 28 21 11

Fax 011 85 60 00

www.ethias.be

info@ethias.be

V

Elke klacht over de verzekeringsovereenkomst of over het beheer van een schadegeval kan worden gericht aan:

Ethias « Dienst 2000 »

Prins-Bisschopssingel 73 - 3500 Hasselt - Fax 011 85 61 10 - klachtenbeheer@ethias.be

Ombudsdienst Verzekeringen

de Meeûssquare 35 - 1000 Brussel - Fax 02 547 59 75 - info@ombudsman.as

Het indienen van een klacht doet geen afbreuk aan de mogelijkheid om een gerechtelijke procedure aan te spannen. Het Belgisch recht is van toepassing op de verzekeringsovereenkomst.